

Finidrak

2/2024

Objevte svět fantazie s DIGIOŘÍZKOU

FINIDR.cz

obsah

aktuálně

4 Narodeninová párty

rozhovor

10 Tisku jsem zůstal věrný

z tiskárny

- 15 Co jsem dělal před třiceti lety
- 16 Další úspěšná jarní sadba!
- 18 Praxe studentů
- 19 Kontrolní audit FSC®
Zaměstnanec Fair Play
- 20 Firemní hodnoty v praxi
- 22 DUPLEX
- 24 Z historie knihtisku v Těšíně
- 28 Na kafičko s majitelem
- 30 Jak to vidím já
- 31 Kino na Hranici
- 32 Podpořili jsme ČteFest

o nás

- 33 Jak ji neznáme
- 34 Strom života FINIDRu...
- 36 Jak jste spokojeni

tudy z nudy

- 37 Slezsko v příbězích
- 38 Na vodě, sjezd řeky Moravice

na konec

- 39 Počet vysázených stromů

příloha

Nový kvíz a vyhodnocení z minula

Foto na obálce: Zbyhněv Novák
Více se dočtete v rozhovoru na str. 10
Autor snímku: Lukáš Duspiva

Firemní zpravodaj společnosti **FINIDR, s. r. o.**
Vaše připomínky a náměty nám můžete zasílat na redakce@finidr.cz.
Redakce: Jaroslav Drahoš, Maryla Adamčíková, Kateřina Misiarzová,
Lenka Ďurišová, Kateřina Czempková
Grafika a sazba: Lukáš Duspiva, Renáta Andrlová
Překlady do polštiny: Izabela Cziommer
Překlady do angličtiny: Pavla Dámková, Pavlína Filipcová
Tisk a vazba: FINIDR, s. r. o., Lípová 1965, 737 01 Český Těšín, www.finidr.cz

úvodník

Milí Finidráci,

v době, kdy píšu tento úvodník, jsme těsně po oslavě třiceti let od založení naší tiskárny FINIDR. Tým lidí, který na přípravě této narozeninové párty pracoval, si konečně může vydechnout. Vše se neuvěřitelně povedlo a bylo také dotaženo a domyšleno do drobných detailů. Celému týmu, který akci připravoval, patří opravdu velké díky. Věřím, že jste si i vy večírek náležitě užili a patřičně oslavili naše kulaté výročí.

Nebyla to však jediná akce, kterou jsme v tomto období připravili. Týden před firemní oslavou jsme naše výročí oslavili se zákazníky v Praze. Zároveň jsme se v tomto měsíci zúčastnili veletrhu DRUPA, aktivně se účastnili soutěže Duplex a také mnoha doprovodných akcí souvisejících s výročím. Děkuji všem organizačním týmům za zajištění úspěšného průběhu akcí a energii, kterou do přípravy a průběhu vložili.

Zároveň samozřejmě dál usilovně vyrábíme knihy pro naše zákazníky. Jsme úspěšní a naši zákazníci jsou s námi spokojeni. Uděláme všechno proto, aby tomu bylo takto i nadále. Po prázdninách máme opět před sebou vánoční trh, děláme společně spoustu věcí, abychom ho zvládli a naplnili očekávání našich zákazníků.

Je před námi letní období a s ním také čas na zaslouženou dovolenou. Přeji nám, ať načerpáme mnoho energie, odpočineme si a užijeme si volné dny se svými blízkými, ať můžeme vstoupit pozitivně naladěni a plní síly do nastávající vánoční sezóny.

Pohodové léto!

Váš Jarek Drahoš

CZ / PL / EN

Narozeninová PÁRTY

„**Lepší než Coloursy!**“, takové zhodnocení ještě během akce běželo celým areálem FINIDRu „B“. A my jsme za to moc rádi. Letošní rok je pro FINIDR skutečně výjimečný, a proto jsme chtěli pro naše zaměstnance a pozvané hosty uspořádat velkolepou narozeninovou párty na oslavu třicátého výročí založení naší tiskárny.

Slavili jsme v historických prostorách původní Prochaskovy tiskárny, dnes pro všechny Finidrčky známé jako budova "B", která byla nedávno částečně zrekonstruovaná. Přestože přípravy probíhaly až do posledních minut a mezi organizátory panovala velká nervozita, vše bylo včas dokončeno. Historický výrobní areál se nám podařilo na jeden večer proměnit na místo, trůfáme si říct, **s festivalovým nádechem**. Centrem areálu bylo velké nádvoří s pódiem, kde probíhal hlavní program. Příjemnou atmosféru dotvořily **odpočinkové koutky s posezením z dřevěných palet, fotopointy z knih a navezená zeleň**. Program uspořádaný do různých míst včetně zrekonstruovaného prvního poschodí,

Finidrak

byl lákadlem pro příchozí a také zde probíhala předváděčka softshellových bund pro zaměstnance k 30. výročí FINIDRu, což bylo dalším překvapením dne. Zde bylo zároveň posezení pro návštěvníky, DJ, výstava obrazů ze soutěže Duplex.

Večerem nás provázel oblíbený sportovní **moderátor Jan Smetana**, který dodal narozeninové oslavě ten správný šmrnc a vtip. Program zahájila **rocková kapela ARES**, pódium dále ovládla skupina **Five Star Band** a známými

hudebními hity roztančila publikum. Hlavní lákadlem však byl loňský Zlatý slavík, zpěvák **Marek Ztracený**, který na venkovní stagi předvedl skvělou show. Lidé si o víkend vyměňovali videa s různými pohledy na jeho koncert a euforii mezi lidmi. Všichni stále vzpomínají na moment, kdy během vystoupení seběhl pod pódium a zpíval a zdravil se s lidmi.

2/2024

Vrcholem večera byla po setmění **divoká ohňová show s bubeníky**. Vizuálně ohromující vystoupení plné pyrotechnických efektů a ohnivých prvků za doprovodu bubnů bylo podívanou nejen pro zaměstnance, ale také upoutalo pozornost hasičů, kteří po celou akci dohlíželi na bezpečnost. Poté se v pomyslném Pekle v přízemí pařilo do brzkých ranních hodin pod taktovkou DJ Jirky Haláka, kde barmani z Komunity coffee house míchali drinky o sto šest.

Každý z přítomných si mohl na památku odnést vlastnoručně vyrobený **pamětní list** vytištěný na historickém tiskovém stroji a tradičně fotky z **fotokoutku**. Novinkou byl také **360° videokoutek**, kde jsme si mohli natočit stylové video, stáhnout si ho do svých telefonů a rovnou nasdílet na sociální síti.

5

Aktuálně

Kromě zábavy si účastníci mohli pochutnat na bohatém občerstvení. Večeři nám připravili a servírovali studenti z Albrechtovy střední školy v Českém Těšíně. K tomu bylo spoustu dobrot z grilu, které rozvoněly celý venkovní areál a také Peklo. Žízeň jsme mohli uhasit místním pivem, čepovaným proseccem nebo aperol spritzem a ve třech barech byly na výběr míchané drinky s originálními názvy z tiskařského prostředí a výběrový alkohol.

Všem organizátorům patří obrovský dík a gratulace za to, že dokázali připravit takovou našlapanou párty, na kterou budeme ještě dlouho vzpomínat. Ohlasy od účastníků jsou úžasné, níže se přesvědčte sami. Myslím, že to je krásná odměna za ty nekonečné týdny příprav. Děkuje.

Zdeněk Ližička, tiskař

„Atmosféra akce byla úžasná, byli jsme okouzleni areálem, ve kterém šla cítit historie polygrafie a tiskařiny. Byl jsem překvapen skvělou organizací akce, program byl lepší než na Svátku tří bratří. Moc jsem toho z cateringu nestihl ochutnat, ale vše vypadlo skvěle. Byl to opravdu vymazlený večírek.“

Vendula Stejskalová, strojník ve výrobě

„Všechno bylo skvělé od začátku do konce. Rozhodně nejlepší byl koncert Marka Ztraceného, na který budu dlouho vzpomínat. Velmi mile mě překvapilo místo, měli jsme obavy, že tam bude málo místa, ale areál byl velký a bylo to tam pěkně upravené. Jídlo bylo také výborné a bylo toho opravdu dostatek. Bohužel jsem nestihla zajít do videokoutku, ale videa vypadaly super.“

Roman Řehulka, dělník ve skladu

„Nejlepší byl koncert Marka Ztraceného a diskoška v pekle. Hodně času jsme strávili v baru na prvním patře, kde se tiskly pamětní listy. Máme s kolegy i super video z videokoutku. Čekali jsme od večírku méně, prostory jsme neznali a nedokázali jsme si to tam představit, ale atmosféra byla fakt super. Areál byl obrovský a trvalo nám, než jsme si to tam prošli a zorientovali jsme se.“

Šárka Dostálová, dělník v úklidu

„Byla jsem na takové firemní akci vůbec poprvé a bylo to super. Nejvíce se mi líbil Marek Ztracený, se kterým jsem se i stihla po koncertě vyfotit. Areál byl trochu bludiště, ale tím, že jsem tam uklízela celý týden před akcí, tak jsem se tam orientovala. Odcházela jsem brzy domů, takže jsem měla jen večeři a bylo to výborné.“

Pavla Rumanová, strojník ve výrobě

„Akce byla perfektní, každý říkal, že to bude nic moc, ale opravdu jsem se moc dobře bavila a zůstala jsem do konce. Největší zážitek byla asi tancovačka v pekle a ohnivá show - to bylo trochu odvážné, když jsme byli v tiskárně, ale povedlo se to. Jídlo bylo také výborné a bylo ho hodně. Chválím pana Drahoše za takovou akci a děkuji.“

Miroslav Staszko, vstupní technolog

„Po vstupu do areálu jsem byl opravdu překvapený, jak se prostory tiskárny proměnily a připadal jsem si, že jsem přišel na menší festival. Velká stage s živou hudbou, vůně grilovaného masa a pivo tuto atmosféru ještě podpořily. Celkově bylo fajn se potkat s kolegy jinak než v práci, prohodit pár slov, dát si dobrý drink a třeba i trochu „zapařit“.“

Vladimír Vlk, dispečer výroby

„Už při vstupu do areálu hrála hudba a byla dobrá atmosféra, která postupně jen gradovala. Hlavně bych vyzdvihl prostředí, líbila se mi proměna výrobního prostředí na místo, kde byla taková velkolepá akce, myslím i proměnu prvního patra a prostory expedice, které se musely vyklidit a vyzdobit. Kromě toho bylo zajištěno hodně stánků s jídlem, které byly rozmístěné po areálu a nikde se tak netvořily fronty. Bylo tam hodně známých, se kterými jsme pokecali a tak jsem nestíhal ani celý program.“

Finidrak

Kristina Kyjonková, obchodník

„Všechno se mi líbilo, bylo tam výborné jídlo a pití, super program a nádherné prostory. Klobouček za to, jak organizátoři proměnili prostory a dali je do takového stavu. Myslím, že to byl super nápad tam organizovat akci, aby se všichni zaměstnanci s těmi prostory seznámili. Koncert Marka Ztraceného byl příjemný a užila jsem si to, i když nejsem jeho fanynka. Prostě skvělá příležitost, u které se mohli potkat lidi z obchodu i s výrobou mimo práci.“

Rostislav Bajtek, technik procesu

„Již při příchodu jsem byl překvapen výzdobou, občerstvením a organizací, která se dokázala postarat o každého

jednotlivce zvláště. Všichni účastníci oslavy za mě byli mile překvapeni z přípravy venkovních i vnitřních prostorů, které byly dotáhnuty k dokonalosti a dotvořily harmonii oslavy v každém detailu ve FINIDRu B. Co se týče programu, byl skvělý a přesně zapadl do posloupnosti vzniku firmy, a to počínaje bubínky, živou hudbou, ohnivě show a sbírkou, která ve mě vzbudila pýchu, za to, že pracuji v této firmě. Za mě velké poděkování všem, co se na přípravě této akce podíleli, a ještě jednou přeji FINIDRu a majiteli Jaroslavu Drahošovi dalších mnoho úspěšných let a snad opět na podobné oslavě se uvidíme (takže příští rok)!“

2/2024

9

Tisku jsem zůstal věrný

Pan Zbyšek Novák je ve FINIDRu od samotného začátku a po 46 letech v tiskařině brzy odejde do důchodu. Proto jsme ho na závěr jeho úspěšné kariéry rádi vyzpovídali. O jeho tiskařských zkušenostech, nejen ve vojenské tiskárně, ale také o zálibě v termálech nebo hudbě, se dozvíte v dnešním rozhovoru.

Zbyšku, jak jste se dostal k polygrafii?

V tiskařské branži jsem celý svůj život, začal jsem v roce 1978, kdy jsem úspěšně ukončil učiliště v Brně a vyučil jsem se tiskařem. Po vyučení jsem půl roku tiskl v Těšínské tiskárně, kde byly velké knihtiskové mašiny. Při povolovacím rozkaze, kde znali mou profesi tiskaře, jsem se náhodou ocitl ve vojenské tiskárně na Ministerstvu národní obrany. Všichni rukovali na Slovensko, jen já jediný stál na nádraží s jízdenkou do Prahy. Tam jsem měl měsíc klasický vojenský výcvik, až pak jsem už tiskl. Působil jsem v Dejvicích, kde byly kasárny a na Ministerstvu národní obrany, což byl vojenský objekt, kde jsme tiskli především příručky a letáčky. Vše bylo přísně tajné. Měli jsme tam dva stroje GrafoPress, a to, co jsem si vytiskl, jsem si musel vysadit. Jednalo se o klasický knihtisk. Nemusel jsem nosit montérky ani uniformu, tiskl jsem normálně v civilu. Byla to zajímavá zkušenost. Po vojně v roce 1983 jsem nastoupil zpět do Těšínské tiskárny, kde jsem tiskl na knihtiskových strojích do té doby, než knihtisk ustoupil klasickému ofsetovému tisku. V roce 1994 jsem byl domluvený se zakladateli FINIDRu, panem Drahošem, Filipczykem a Niedobou, že nastoupím jako první tiskař.

Byl jste tedy u zrodu FINIDRu, raritou je, že máte osobní číslo šest a dnes jsme téměř u čísla 3000. Prozrad'te, jaké byly první začátky?

Vyrábělo se v plechové boudě, byl to takový hangár v areálu VOP vedle dnešního pneuservisu. Přijeli borci z ADASTu a postavili stroj, prvně čtyřbarevku, pak dvoubarevku a čekali, až stroj rozjede. V té době jsme jeli na dvousměnný provoz, postupně nás bylo celkem asi 16 lidí. Pak se začala firma rozrůstat a vřdycky jsem se posunul na další tiskový stroj, který jsem začal rozjíždět. V tiskárně jsme měli kamarádké a rodinné prostředí. Nepotřebovali jsme nic hlídat, všichni jsme si věřili. V roce 2001 jsem dostal od pana Drahoše nabídku na hlavního mistra. Byli jsme spolu asi třikrát na pivu, než jsem to přijal.

Jak to lidi brali, když jste přešel z tiskaře na mistra?

Měl jsem s tím zpočátku problémy, člověk se stane jejich vedoucím a ztratí hodně kamarádů, ale s jedním kamarádem dodnes, ten stál při mně celou dobu. Mám hodně kamarádů, ale z branže jen pár, někteří jsou už v důchodu. Když jsem začal dělat vedoucího provozu, neměl jsem žádné velké zkušenosti s vedením lidí a delší dobu mi trvalo, než jsem se do toho dostal. Každý má jinou povahu, člověk musí umět s lidmi vycházet a vědět, jak na ně, nesmí moc tlačit. Postupem času člověk zjistí, jak s lidmi vycházet.

V průběhu let jste měl šestiletou pauzu, kdy jste pracoval zpět v Těšínské tiskárně, jak hodnotíte tuto zkušenost?

Potřeboval jsem změnu, v letech 2014–2020 jsem tam pracoval jako mistr tisku. Šel jsem za větším klidem, ale začátky byly těžké. Tiskárna nebyla na takové technické úrovni jako FINIDR, tam se nepoužívaly počítače, ale jen tužka a hlava. Také tam byly jiné tiskové stroje značky Roland, zatímco u nás máme špičkové stroje Heidelberg. Co se týká lidí, bylo jich méně, měl jsem pod sebou přibližně 28 lidí a ve FINIDRu jsem v té době vedl stovku.

Proč jste se rozhodl vrátit?

Šlo to tam od deseti k pěti. Byl za mnou pan Drahoš – a jak už to bývá u nás zvykem – opět jsme dali řeč. Musel jsem dát dohromady stávající tým, který byl rozdělený. Techniky procesu a mistry tisku se povedlo spojit dohromady. Nyní jsem obklopený zkušenými lidmi a vím, že se na ně můžu vždy spolehnout. Jsem rád, že jsem poslední roky největšího rozkvětu FINIDRu prožil zde. Pokud si dobře vzpomínám, v roce 2020 byl obrat pod miliardu, v roce 2022 to byla už miliarda a třičtvrtě.

To nebude vůbec lehký úkol pro nástupce. Kdo se stane novým vedoucím provozu tisku?

O nástupci je už rozhodnuto a zaučuji ho. Je to pan Rost'a Bajtek, současný technik procesu, který má dlouholetou praxi a nevidím nikoho zkušenějšího a tak zapáleného, kdo by mohl převzít tuto práci. Věřím, že bude lepší než já. Rost'a nejdříve musí předat svou funkci technika procesu. Půl roku už zaučuje Marcina Uchyľu a soustavně mě zastupuje, pokud nejsem ve firmě. Pomalu mu vše předávám. Od července bych chtěl, aby už sám vedl středisko tisku, já budu dohlížet a budu mít více času na operativu. Ve FINIDRu budu končit v září. Vzhledem k tomu, že jdu do důchodu, tak si samozřejmě chci odpočinout, ale pokud by bylo nejhůř, jsem schopen FINIDRu pomoci, např. s nějakou agendou nebo záskokem mistra.

Po 46 letech v oboru se leccos změnilo, jak vnímáte nastupující mladou generaci v polygrafii?

Nevím, jestli jsou do toho zapálení. Oni moc neví, do čeho jdou, na některé ani moc nepůsobí ten provoz tiskárny. Pamatuji si, že když jsem viděl první tiskový stroj, tak jsem byl z něj úplně nadšený a vřdy, když vejdu do haly a ucítím vůni papíru a tiskařských barev, tak jsem doma. Dneska je to po technické stránce jednodušší, než byly naše začátky. Za nás nikdy zakázku nezabarvoval automat, my jsme kdysi tiskli podle diapozitivu, barevnost jsme museli mít v oku. U tiskových strojů to už dnes v podstatě nejsou svou odborností tiskaři, ale operátoři, kteří musí mít jiné dovednosti, a hlavně musí umět počítačově ovládat stroje a nebýt barvoslepí. Za 46 let jsem si myslel, že se nemám co učit, ale není to pravda, pořád je se co učit.

A co ženy, mohou profesi tiskaře zastávat i ony?

Ano, učí se taky tiskařky, jedna šikovnější byla na pozici pomocnice tiskaře, ale nakonec jsem ji doporučil na sítotisk jako strojnicu. Pokud budou ženy šikovné, není problém, aby pracovaly jako tiskařky. Ostatně i na odborném výcviku se setkáváme s mladými budoucími „tiskařkami“.

Vyzkoušel jste si někdy práci na knihárně?

To mě nikdy nelákalo. Já jsem kdysi dostal na výběr, prošli jsme celou výrobu, ale mě nadchl tisk, kterému jsem zůstal věrný.

Zbýšku, co rád děláte ve volném čase? Slyšela jsem, že máte rád hudbu.

Ano, mám rád rockovou hudbu, spíš do metalu. S kamarády a se svým synem jezdíme na koncerty. Pravidelně jsme jezdili na Master of Rock ve Vizovicích, také jsem letos byl

Zbyhněv Novák

znamení: Vodnář

Co nejvíc oceňuji u spolupracovníků
zodpovědnost, upřímnost, spolehlivost,
pracovitost, vstřícnost

Tiskařský stroj, který mi dal zabrat
šestibarevka Adast s alkoholovým vlhčením

Nejlepší hudební zážitek byl
Judas Priest a doufám, že AC/DC bude lepší

Náš kocour se jmenuje
Sisák

Po náročném dni nejraději
jdu s kamarády na pivo

na Judas Priest v Krakově a chystám se na koncert AC/DC do Bratislavy. Rád poslouchám Iron Maiden, Powervolf, Ozzy Osbourne a Sabaton. Nemám rád tvrdý metal, ten nemá ráda ani moje žena. S ní pojedu v říjnu do Třince na Kabáty.

Na co se těšíte v důchodu?

Konečně budu moci jít v klidu do lesa na hříby, hlavně dopoledne, ne večer a nebudu muset v mobilu sledovat svůj kalendář. Rád plavu, miloval jsem odpolední směny, protože jsem mohl ráno před směnou jít plavat. Také rád jezdím na kole nebo odpočívám v termálech. S manželkou jsme si oblíbili termály v Maďarsku, Slovensku a Polsku.

Máte nějaké oblíbené cyklotrasy nebo místa, kam jedete na pívko?

Jezdíme na cca 40–50 km jednodenní výlety se synem přes Polsko nebo třeba přes Komorní Lhotku. I když jsem pivař, mám zásadu, že při výletech na kole pivo nepiju, protože mi ztěžknou nohy. Rád si dám pivo, až se vrátím.

Vaše žena Elen, která má ruské kořeny, rovněž pracuje ve FINIDRu. Jakou kuchyni doma preferujete?

Manželka je hodně dobrá kuchařka, a ještě lepší cukrářka, ale doma vesměs vaříme naše česká jídla. Jen občas máme boršč, kromě toho máme rádi italská jídla, hlavně těstoviny, já se klidně obejdu i bez masa.

Budete se v důchodu věnovat vnukům?

Na ty se teprve těším. Syn děti zatím nemá, má svou zálibu – motorku. Doma máme britského modrého kocoura, který nás zaměstnává. Vyvdaná dcera Valerie nám s ním také pomáhá, když jedeme pryč. Máme dobré rodinné vztahy i s bývalou ženou. Moje manželka je hodně tolerantní, hodná, vstřícná i co se týče mé práce a nikdy nebývá naštvaná, že chodím do práce i o víkendech. Mám rád v práci všechno pod kontrolou, jinak jsem nervózní.

Blíží se léto, kam vyrazíte?

Až svou práci kompletně předám, takže až v září, plánujeme s Elí opět výlet na termály nebo jiné spa.

Co byste na konec popřál Finidrákům?

Přeji, aby FINIDR dál vzkvétal a udržel si standard, který má, případně ho i zlepšil. Lidem zase, ať jsou ve FINIDRu rádi, je to dobrá firma, a řekl bych, že práce je tady jedna z nejlepších. Lidé by měli být na FINIDR více hrdi.

Děkuji za rozhovor.

CO JSEM DĚLAL PŘED TŘICETI LETY

S blížícím se 30. výročím od založení naší tiskárny jsme na konci loňského roku vyhlásili tématickou fotosoutěž k tomuto významnému milníku FINIDRu.

A kdo vyhrává fotoaparát Instax Mini a poukázky na Cewe fotoknihu v hodnotě 2 000 Kč a 1 500 Kč?

1. místo

Kateřina Czempková

2. místo

Renata Andrlová

3. místo

Otmar Švrček

Vítězům
blahopřejeme!

Další úspěšná jarní sadba!

Sázení stromů se stalo od roku 2021, kdy jsme se závazkem začali, velice oblíbenou aktivitou. A není to pouze tím, že už samotnou výsadbou pomáháme k obnově našich lesů. Děláme něco pro budoucnost tím, že se sázečích akcí můžeme osobně zúčastnit a několik desítek sazenic si poctivě vysázet sami.

V dubnu proběhly další dvě sázečí akce s účastí našich zaměstnanců ve vytipovaných lokalitách Beskyd. Nezisková organizace tentokrát jako vhodnou oblast vybrala kopec mezi Smrčinou a Kalužným. Vzhledem k místní monokultuře jsme tentokrát sázeli pouze sazenice jedlí.

Kdo už s námi na nějaké výsadbě byl, tak ví, že to mnohdy není žádná lehká práce! Strmý kopec, půda často samý kámen, o hlínu, aby člověk zavádil. Bývá to náročné. Ale! Na druhou stranu, je to velice záslužná činnost, která vám jistě po akci vykouzlí úsměv na tváři. Tentokrát, když napíšu, že půdní prostředí bylo více než pří-

větivé – právě ve srovnání s jinými lokalitami – dají mi snad i letošní účastníci za pravdu. Samozřejmě, našlo se místo, kde bylo kamenů habaděj... mohlo být však hůř. Za mě však v tomto ohledu paráda.

Ptáte se, co počasí?

Pro sázení stromků asi naprostý ideál. První termín bylo doslova aprílově. Ráno bylo trochu svěžeji, zvlášť pak na vrcholcích hor. Chvillemi slunce, chvillemi zataženo. Přišel i sníh a malé sněhové krupičky. Ale co, hlavně že nepršelo! Během práce se příjemně zahřejete. Ve výsledku tedy nic, co by nám bránilo v úspěšné sadbě. V tomto prvním termínu a v 11 lidech jsme nakonec zvládli vysázet 700 nových sazenic.

Na druhém termínu bylo počasí také, asi bych opět zvolil slovo, aprílové. Ráno nás přivítalo příjemné teplé a slunečné počasí, ale postupně, čím více se blížilo samotné sázení, tím se počasí začalo trochu kazit. Zatáhlo se a byla i mírná zima. Ani sníh, který za týden od poslední naší výsadby napadl, v kombinaci s vlhkou a studenou půdou, tomu příliš nepomohl. I tentokrát jsme vše úspěšně zvládli, jak jinak! Na tomto termínu se nás sešlo 16, a to včetně jednoho našeho klienta, a podařilo se nám zasadit dalších 1 100 malých jedlí.

Kolik stromků máme tedy celkem vysázeno?

Za tyto dva jarní termíny úspěšně 1 800! V celkovém objemu od roku 2021 jsme vysázeli 41 119 nových stromů!

Pevně věříme, že podzimní počasí nám umožní opět uskutečnit zaměstnanecké sázení a být přímo u toho.

Zbylé stromy z letošních jarních zakázek nezisková organizace ještě vysázela do přelomu dubna a května. Další pak opět na podzim.

Jak samotné akce probíhají?

- ▶ vždy na jaře a na podzim (v tu dobu jsou k sázení mladých stromků nejvhodnější podmínky)
- ▶ zájemci se hlásí svým nadřízeným na dané termíny
- ▶ na místo srazu se účastníci svezou od budovy FINIDRu autobusem
- ▶ na samotné místo nás pak vyvezou zástupci neziskové organizace
- ▶ na vytipovaném místě proběhne školení, jak sázet a předání sazenic včetně potřebného náčiní
- ▶ po dobu sázení zajišťuje organizace také občerstvení
- ▶ po hotové a dobře vykonané práci čeká na účastníky zasloužený gulášek
- ▶ návrat k FINIDRu
- ▶ v případě extrémně nepříznivého počasí se akce ruší

Praxe studentů

v oborech tiskař, polygraf a elektrikář: Budování budoucnosti v praxi

U nás ve FINIDRu není odborná praxe studentů jen povinným krokem ve vzdělávacím procesu, ale představuje důležitou součást přípravy mladých lidí na jejich budoucí pracovní kariéru. Praxe je kromě získávání dovedností také o budování pracovních vztahů a pochopení fungování tiskařského procesu zblízka.

Letošní rok přinesl do FINIDRu jednoho studenta tiskařského oboru ve 3. ročníku, 15 studentů ve 2. ročníku, 28 studentů oboru polygrafie a nově i tři studenty oboru elektro. Všichni se pod vedením zkušených kolegů z tisku a údržby zapojili do odborného výcviku a velmi pozitivně ji hodnotili. Studenti ocenili nejen technické znalosti, které získali, ale také přátelský přístup zaměstnanců a možnost se aktivně zapojit do výroby.

Někteří studenti se po skončení studia rozhodli pokračovat ve FINIDRu, což svědčí o kvalitě odborné přípravy poskytované v průběhu praxe. Rozšíření spolupráce o obor elektromechanik přináší nové možnosti pro spolupráci se

středními školami. Studenti tohoto oboru se mohou podílet na údržbě strojů za podpory zkušených mistrů, kteří jim poskytnou potřebné znalosti a dovednosti.

Praxe studentů oboru elektro představuje pro FINIDR novou zkušenost. Budeme pečlivě vyhodnocovat průběh této praxe a její přínosy pro firmu i studenty. Věříme, že bude stejně úspěšná jako u tiskařů. Práce se studenty není pouze investicí do budoucnosti firmy, ale také do budoucnosti mladých lidí, kteří díky této praxi získávají nejen praktické dovednosti, ale také cenné zkušenosti pro svou další kariéru.

Kontrolní audit FSC®

V květnu jsme obhajovali další certifikaci, tentokrát FSC. Forest Stewardship Council (FSC) je celosvětová organizace, která certifikuje lesy a produkty podle přísných environmentálních, sociálních a ekonomických standardů.

Každá společnost, která se podílí na zpracování FSC certifikovaných produktů, musí mít tuto certifikaci, aby mohla na své výrobky aplikovat FSC logo. To znamená, že i během auditu u nás bylo především ověřováno, jestli materiál označený jako FSC je správně oddělen od neověřeného materiálu během cesty od lesa k trhu. FSC se snaží společně s členy, držiteli certifikátů a odpovědnými spotřebiteli zajistit odpovědné využívání lesů a lesních produktů po celém světě.

Auditorovi jsme museli předložit kompletní podklady jako např. naši směrnici k FSC, seznam zakázek FSC, souhrn nakoupeného materiálu s FSC, dokumenty týkající se školení FSC, BOZP a vysokozdvíhových vozíků, výrobní příkazy. Proběhla kontrola skladů, výroby a také informace, jak probíhá

schvalování loga FSC. Ve výrobě následovaly i pohovory přímo se zaměstnanci, aby byly ověřeny pracovní podmínky včetně bezpečnosti, které FINIDR poskytuje. Samozřejmě jsme nevynechali ani návštěvu ve FINIDRu B.

Výsledkem auditu je opět spokojenost auditora se zjištěnými fakty a profesionálním přístupem všech zúčastněných v průběhu auditu.

Získali jsme možnost pokračovat dalším rokem ve výrobě knižních titulů s certifikátem FSC, který našim odběratelům garantuje, jak jsme již zmínili dříve, že na výrobu knihy je použit certifikovaný materiál pocházející ze šetrně obhospodařovaných lesů s prokazatelným původem dřeva.

Zaměstnanec Fair Play

Jsme rádi, že už devět let udržujeme tradici lipového listu v naší tiskárně. Poděkovat svému kolegovi v oblasti firemních hodnot za pomoc nad rámec svých povinností nebo také za projev důvěry, zodpovědnosti, vzájemné úcty, slušnosti, čestnosti, pozitivního myšlení nebo aktivního přístupu, může každý z nás.

Tak neváhejte a přidejte se k nominaci svých kolegů každý měsíc. Vždyť i drobná pomoc umí velmi potěšit a vypsát lipový list je maličkost, která má obrovský efekt. Pochvalme se vzájemně!

Za uplynulý rok jsme udělili celkem **951** poděkování ve formě lipového listu.

Zaměstnanci Fair play 2023 se stali:

- 1. Ondřej Prokop, specialista marketingu**
 - 2. Kateřina Czempková, personální specialista**
 - 3. Maryla Adamčíková, vedoucí personálního oddělení**
- O třetí příčku se dělí rovným počtem nominací hned tři dámy:
- Kateřina Misiaržová, asistentka jednatele**
Lucie Stafinská, sekretářka

Blahopřejeme!

Lenka
o Táni

„Na Táni si vážím její zodpovědnosti k práci a hlavně, když mě zastupuje. Víím, že se na ní můžu

vždy spolehnout, protože vše, co dělá, dělá vždy na plno. Je do všeho zapálená a vše dotahuje do konce. Na nic nečeká a okamžitě vidí řešení a přijde s návrhem. A když ji zadám úkol, tak se nemusím bát, že by to nedopadlo.“

PŘEBÍRÁM ZODPOVĚDNOST

- ▶ víím, co se ode mě očekává
- ▶ víím, co mám dělat
- ▶ dělám to správně
- ▶ dotahuji věci do konce
- ▶ chovám se, jako bych byl/a majitel

Firemní hodnoty v praxi

JEDNÁM S ROZVAHOU

- ▶ jednám v klidu
- ▶ pracuji s fakty
- ▶ jdu po příčině, myslím na důsledek

Anička
o Jarce

„Na Jarušku se můžu obrátit s problémem a vždy se k tomu postaví s rozvahou a klidnou hlavou. Jsem ráda, že mám Jarušku ve svém pracovním kolektivu.“

Jarka
o Soni

„Vždy se snaží pro firmu najít nejlepší průtok výroby. Stále hledá nové způsoby, jak zefektivnit kvalitu, tak rychlost výroby. Záleží jí na spokojenosti firmy a také zákazníků.“

HLEDÁM NEJLEPŠÍ ŘEŠENÍ PRO FIRMU

- ▶ eliminuji plýtvání
- ▶ snižuji náklady
- ▶ zaměřuji se na kvalitu

Táňa
o Lence

„I když je nějaký problém ve výrobě, tak ho neventiluje směrem k nám, vždy řeší vše v klidu a s úsměvem. Vždy nás podpoří a šíří dobrou náladu. Chová se k nám jako rovný k rovnému a s respektem. Nemá ráda konflikty a pokud nějaký nastane, zvládne ho vyřešit s chladnou hlavou.“

JEDNÁM S LIDMI TAK, JAK BYCH CHTĚL/A, ABY ONI JEDNALI SE MNOU

- ▶ jednám férově
- ▶ jednám tak, abych se mohl/a podívat druhému do očí
- ▶ vžívám se do pocitů druhého
- ▶ myslím na druhého v řadě

PRACUJI NA SOBĚ

- ▶ začínám u sebe
- ▶ zlepšuji se
- ▶ každý den se naučím něco nového
- ▶ učím se dávat a přijímat zpětnou vazbu

Sonia
o Aničce

„Anička se nebojí přijmout nové věci, ráda zkusí různé možnosti ke zlepšení výroby. Ničeho se nebojí, do všeho jde s rozvahou a chutí. I když je v kolektivu nejstarší, tak i přesto chce být přínosem pro náš tým, a to se jí daří. Je velmi nadaná na technické věci, hravě si se vším poradí.“

DUPLEX

aneb po stopách tiskařství v Těšíně
od Prochasky po FINIDR

V červnu proběhlo na Albrechtově střední škole slavnostní vyhlášení 6. ročníku odborné soutěže polygrafů a tiskařů zvané DUPLEX.

Letošní ročník byl v pozitivním slova smyslu ovlivněn dvěma významnými událostmi. Jednak naše tiskárna FINIDR slaví 30 let od svého vzniku, zároveň letos uplyne také 195 let od narození Karla (II.) Albina Prochasky. On je tou osobou, za jehož vedení dosáhl závod Prochasků největšího rozmachu a stal se známým nejen v rámci rakousko-uherské monarchie, ale v celé Evropě.

V prvním letošním čísle našeho zpravodaje jsme vám reportovali průběh probíhající soutěže. Studenti tehdy za sebou měli prohlídku prostorů v budově FINIDRu A a B a Muzea Těšínska. Nechybělo ani prozkoumávání nejbližšího okolí Těšína. Právě díky spolupráci Albrechtovy střední školy, FINIDRu a Muzea Těšínska měli studenti možnost načerpat nejen inspiraci, ale zejména podklady pro své práce.

Dále pak studenti 2. a 3. ročníků oborů Polygrafie a Tiskař v rámci této soutěže navzájem spolupracovali. Polygrafové měli na starost fotografie. Vyfotili, zpracovali a předali fotografie grafickým designérům pracujících v kreativních týmech, kteří tvořili sazbu výročního pexesa, do kterých použili právě snímky polygrafů. Na tiskaře čekal tisk historického

kého plakátu z fotografií. Poslední soutěží v rámci DUPLEXu byl dovednostní trojboj napříč všemi ročníky. Počítání archů, skládání složek a určení plošné hmotnosti papíru. To vše na čas a kvalitu.

Na základě výsledků z tohoto ročníku bylo za přítomnosti vedení školy, zástupců FINIDRu a Muzea Těšínska oceněno dohromady patnáct nejlepších studentů v kategoriích Tisk, Fotografie, Grafika a Polygrafický trojboj. Ti se kromě věcných cen mohou těšit i na podzimní zájezd do papíren Mondí ve slovenském Ružomberoku, kterou jim věnovala právě naše tiskárna.

A to ještě nebylo vše! Vzhledem k 30. výročí od založení naší tiskárny jsme v kategorii Fotografie vyhlásili ještě jednu hlavní cenu nazvanou „Nejlepší snímek“ a čtyři ceny vedlejší zvané jako „Oceněný snímek“. Tito studenti si odnesli ještě i nějakou tu korunu navíc.

Gratulujeme všem oceněným studentům za jejich skvělé práce a těšíme se na příští 7. ročník této soutěže.

Z historie knihtisku v Těšíně

Od Prochasky k Prochaskovi

Tomáš Václav Antonín Prochaska vlastnil tiskárnu až do své smrti roku 1817. Jak se dočteme v dobovém tisku, po boku mu celou dobu stála jeho statečná, citlivá a noblesní manželka Anna Marie. Po manželově smrti dalších bezmála deset let úspěšně vedla firmu a díky svému umu navyšovala aktiva firmy.

Jak již bylo zmíněno, rodina se v řízení firmy střídala další čtyři generace. Historikům a nadšencům studia dějin polygrafie na Těšínsku situaci trošičku zkomplikovali faktem, že všichni čtyři po sobě jdoucí následovníci – majitelé firmy, se jmenovali Karel. (Pro větší přehlednost jsou pro účely článku označení číslovkami I.-IV., přestože se ve skutečnosti takto oficiálně neoznačovali.)

V roce 1826 převzal podnikání Tomášův prvorozený syn **Karel (I.) Prochaska** (*1806, +1857), který se však brzy kvůli nemoci musel vzdát vedení firmy. I nyní to byla opět žena, Karlova manželka Anna, která se chopila žezla. Mimořádně obchodně zdatná, velmi vzdělaná a pracovitá dáma řídila obchod a tiskárnu s obezřetností až do smrti svého manžela a dále, dokud jejich společný syn **Karel (II.) Albin** nedokončil studia. V prvních desetiletích tiskařská dílna produkuje pouze pro Těšín a jeho nejbližší okolí, k nejčastějším výrobkům patřily tzv. kramářské tisky, zpěvníky, modlitební knihy, slovníky a cirkuláře. Světlo světa zde však spatřila také v roce 1818 Albinem Heinrichem sepsaná první historie Těšínského knížectví „Versuch über die Geschichte des Herzogthumes Teschen: von den ältesten bis auf gegenwärtige Zeiten“. Stávající technické vybavení a počet zaměstnanců umožňuje pouze tisk v malém množství.

Počátek 19. století nebyl zrovna dobou, která by přála ženám. Dívky sice už mohly chodit do triviální školy, aby se naučily tři základní dovednosti – tzv. trivium – číst, psát a počítat, ale tím jejich vzdělání končilo. Pořád se příliš nehodilo, aby se žena pyšnila vědomostmi. Můžeme si jen představit, jakou odvalu musely mít, jaké úsilí musely vyvinout a jaké předsudky překonat ženy, které měly nadání a jakkoli se vymykaly. Třeba jenom tím, že pokračovaly v podnikání, které započaly se svými manžely.

Roku 1850 nastupuje do čela podniku **Karel (II.) Albin Prochaska** (*3.10.1829 Těšín, +26.5.1906 Těšín). Po absolvování těšínského katolického gymnázia se vyučil litografem a knih-

kupcem ve Vídni. Po návratu se spolu s matkou Annou podílí na řízení firmy. Roku 1863 se stává jejím jediným majitelem. On je tou osobou, **za jehož vedení dosáhl závod největšího rozmachu a stal se známým nejen v rámci Rakousko-uherské monarchie, ale v celé Evropě.** S jeho osobou přichází nejproduktivnější období Prochaskovy tiskárny, ve kterém byly vytištěny tisíce knih.

Jedním z prvních podnikatelských počínů bylo někdy v rozmezí let 1848-1850 založení filiálky v Bílsku, která fungovala až do 60. let 19. století. Dochází také ke změně názvu firmy: Karl Prochaska's Buchdruckereien in Teschen & Bielitz (Prochaskovy knihtiskárny Těšín a Bílsko).

V květnu roku 1850 Prochaskovi zakoupili v Těšíně na „Rynku“ Wäscherovo knihkupectví. Jednalo se o jedno z vůbec prvních knihkupectví působících ve městě. V tehdejších dobách se v knihkupectvích neprodávaly jenom knihy. K dostání zde byly umělecké předměty a hudebniny. Kolem roku 1860 se firma rozšířila o nakladatelství, od listopadu 1865 o půjčovnu knih. Prostory umístěné i z dnešního pohledu na velmi lukrativním místě v centru města vlastnili až do roku 1903.

Co se týče investic do vlastního provozu tiskárny – počet pracovníků sice stoupl na šest až deset, ale stále se jednalo pouze o ruční pohon. Prvním náznakem přicházejících změn je v roce 1857 instalování prvního rychlolisu Heinricha Lösera z Vídně, dalšího pak v roce 1863 od firmy König & Bauer. Roku 1866 je do výroby zaveden parní pohon, zároveň se rozšiřuje strojový park. Do provozu bylo uvedeno roku 1874 litografické oddělení, později chromolitografie. Na počátku 70. let 19. století přibýlo jako další oddělení v tiskárně knihvazačství. K roku 1876 máme doloženo, že v podniku pracovalo 136 mužů a 82 žen.

Tiskárna se již neomezovala pouze na lokální zakázky, ale byla schopna zajišťovat je v rámci celé Rakousko-uherské monarchie. Právě v tomto období se firma těší obrovskému renomé v mnoha knihařských centrech Evropy. Tisknou se zde knihy nakladatelů z Vídně, Drážďan, Lipska, Paříže, Budapešti, Varšavy, Berlína, Bratislavy aj. Knihy jsou zde vydávány v mnoha světových jazycích.

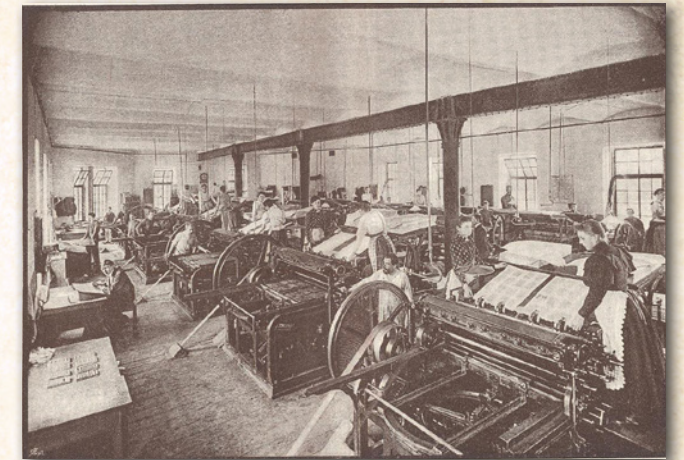
Bylo vydáváno nespočetné množství děl krásné literatury, např. v roce 1873 vydal Prochaska všech šest svazků Goetheho, ale také díla Balzacka, Dumase, Schillera, Scotta, díla německých klasiků, romány světové literatury, aj. Vydal také sérii levných knih; známé jsou jeho mapy železnic Rakouska-Uherska i Evropy, mapy Rakouska-Uherska, dopravní mapa Čech, Moravy a Slezska, dějiny rakousko-uherských železnic, seznam stanic poštovní, železniční, telegrafní, telefonní a parníkové dopravy v Rakousku-Uhersku. Díla historická a přírodovědná, knihy oboru lékařství a farmakologie, biografie a v neposlední řadě také literatura vojenská. Zajímavostí může být, že Prochaska tisknul ve svém podniku Korán.

Začala se vydávat literatura pro c. k. armádu, v rámci čehož bylo zřízeno knihkupectví vojenské literatury. Aby mohl podnik lépe distribuovat své výrobky, zřídil ve Vídni a v Lipsku nakladatelská knihkupectví, tedy, jakési pobočky své firmy. Znamenalo to, že byli schopni nejenom prodávat knihy jiných

tiskáren s patřičným ziskem, ale zaměřovali se také na vlastní vydavatelskou činnost.

Za své zásluhy byl Karel (II.) Albin nejednou vyznamenán. V roce 1876 mu císař František Josef I. propůjčuje zlatou medaili „litteris et artibus“ a rytířský kříž Řádu Františka Josefa. Roku 1883 byla tiskárna povýšena na císařsko-královskou dodavatelskou firmu a začala používat názvu: Kaiserliche und königliche Hofbuchdruckerei und Verlagshaus Carl Prochaska – spolu s novým názvem používala jako znak tohoto ocenění na štítu budovy dvouhlavého pozlaceného císařského orla. Toto prestižní ocenění znamenalo, že Prochaskovi mohli

dodávat zboží nebo poskytovat služby císařskému dvoru ve Vídni. Tento titul byl nejvyšším možným oceněním, jakého mohla firma dosáhnout a byl propůjčován pouze nejlepšími výrobcům či podnikatelům ve svém oboru. Představoval zároveň záruku autenticity a nejvyšší jakosti.

Karel (II.) Albin Prochaska byl aktivním účastníkem veřejného života v Těšíně – byl členem místních institucí a členem městské rady. Roku 1904 mu město Těšín udělilo čestné občanství. Jeho zaměstnanci založili pěvecký spolek „Typographia“ a dobročinný spolek „Die Gutenberger“.

Roku 1881 převzal od otce samostatné vedení technické části tiskárny **Karel (III.) Prochaska** (*21.1.1856 Těšín, +28.1.1920 Těšín) a významně se tak spolupodílel na vzestupu rodinné firmy. Stejně jako otec absolvoval těšínské katolické gymnázium a poté univerzitní studia ve Vídni. Praktické tiskařské dovednosti získal ve Státní tiskárně ve Vídni a v tiskárně v Lipsku, knihkupecké v Bonnu.

Na konci 80. let 19. století byla realizována jedna z největších investic do rozvoje podniku. Investice se týkaly výstavby nového objektu pro tiskárnu. Během let 1886–1888 byl na Saské kupě (Hlavní třída, Český Těšín) postaven nový moderní třípodlažní tiskařský závod, k němuž bylo v následu-

z tiskárny

jících letech ve dvou stavebních etapách (1892 a 1909/1910) přistavěno zadní křídlo a boční křídlo situované na nábreží řeky Olzy.

Rozvoj závodu úspěšně pokračoval – roku 1894 měla být v závodě zřízena první stereotypie v českých zemích. Počet zaměstnanců stoupl z 300 v roce 1894 na 325 v roce 1900. Tiskárna se svými výrobky prezentovala s velikým úspěchem na řadě zahraničních výstav – roku 1872 na světové výstavě v Londýně, roku 1881 v Benátkách a roku 1900 v Paříži.

Dne 26. května 1906 Karel (II.) Albin umírá. Zpráva uveřejněná v červnovém čísle novin Silesia svědčí o nezanedbatelné pozici, kterou ve veřejném životě zastával. Jeho pohřbu se zúčastnilo mnoho významných osob, mezi jinými arcivévoda Albrecht, obecní zastupitelé v čele se starostou města Dr. Demlem, členové státních úřadů, prezidenti obchodní komory z Vídně, Prahy i Opavy, průmyslníci, členové svazů a korporací knihkupců a knihtiskařů a mnoho dalších.

V nekrolozích nalézáme slova jako svébytný a odvážný podnikatel, oduševnělý muž, uvědomělý investor a ne malicherný spekulant, muž s obrovským rozhledem, upřímná, sympatická a energická osobnost, vždy elegantní s obrovským pracovním nasazením, tvrdohlavý člověk, jdoucí za svým cílem, neohlížeje se na překážky. Tudíž nemůžeme nepřiznat, že byl typickým, tvrdým podnikatelem své doby, bojujícím s konkurencí pro vlastní zisk nejrůznějšími prostředky. Sám ve své zprávě pobočkám ve Vídni a v Lipsku píše, že k rozmachu firmy mu pomáhají opatření jako např. využívání levné pracovní síly, tedy zaměstnávání žen.

Karel (II.) Albin předal svému synovi obrovský majetek, jehož se od roku 1907 stal jediným vlastníkem. Karel (III.) Prochaska (*21.1.1856 Těšín, +28.1.1920 Těšín) zdědil firmu (Karl Prochaska, k.u.k. Hofbuchdruckerei und Verlagsbu-

chhandlung, Teschen) v plném rozkvětu – i jemu se dařilo zpočátku kráčet zdárně ve stopách svého otce.

Kolem roku 1900 je zřízena písmolijna a galvanoplastika, postupem doby byla rozšířena chromolitografie. Tiskárna neodlévala vlastní řezy písem navržené slavnými písmáři, ale nakupovala originální písma z jiných částí monarchie s právem jejich odlévání. Ke speciálním oddělením tiskárny patřila nototiskárna a sazárna mající vybavení rovněž pro sazbu textu v azbuce.

Tiskárna měla veliké knihařství, které umožňovalo kompletní zhotovování knih v tzv. uzavřeném cyklu – od zadání rukopisu, přes sazbu, tisk až po provedení vazby – vše v jednom závodě. Pro nakladatelství bylo soustředění všech procesů do jednoho místa výhodné i finančně. Kapacita vazeb za rok 1913 činila 1 500 000 kusů. Roku 1914 bylo v tiskárně zaměstnáno už 400 pracovníků a úředníků. Roku 1914 tiskárna s úspěchem vystavuje na mezinárodní výstavě knihtisku a grafiky v Lipsku.

Také produkce periodik byla v těšínské tiskárně značná. Například od roku 1848 byly vydávány první polské noviny Rakouského Slezska a vůbec první noviny vydávané v Těšíně Tygodnik Cieszyński (od roku 1851 přejmenován na Gwi-azdku Cieszyńskou). Od roku 1857 začal vycházet Kalendarz cieszyński. Od roku 1860 zde byl tištěn Schlesischer Anzeiger (od roku 1862 pod titulem Silesia). Byl vydáván Karlem Prochaskou, který byl v letech 1860–1878 také redaktorem. V roce 1894 se začaly tisknout Noviny Těšínské redigované Blandinou Čížkovou.

K velmi oblíbeným patřila Prochaskova ilustrovaná knihovna – Prochaskův rodinný kalendář a ilustrované noviny (Prochaska's Familien Kalender, Prochaska's illustrierte Monatsblätter).

V období vypuknutí první světové války (1914–1918) byl provoz tiskárny značně omezen a přichází období stagnace. Produkce publikací a knih pro potřeby c. k. armády firmě zpočátku značně pomáhají. Avšak s koncem války a rozpadem Rakousko-uherské monarchie přichází úpadek. Připomeňme si, že Těšínsko se v letech 1918–1920 zmítá ve sporu mezi nástupnickými státy Československem a Polskem. Spor je vyřešen až v červenci roku 1920, kdy dochází k rozdělení doposud celistvého území Těšínského knížectví. Rozděleno bylo také administrativní centrum území – město Těšín, ve kterém hranici stanovila řeka Olza. Levobřežní část původního Těšína, Saská kupa a Kamenec spolu s osadou Brandýs připadla nově vzniklému Československu. Z původních průmyslových předměstí vzniká nové mladé město Český Těšín. V souvislosti se změněnou politickou situací v Evro-

pě Prochaskova tiskárna přišla o německou a velkou část zahraniční klientely. V rámci nově vzniklé Československé republiky se firmě klienty hledalo těžce.

V této politicky i obchodně turbulentní době přichází pro firmu další rána. V lednu 1920 umírá krátce po svých 64. narozeninách vlastník firmy Karel (III.) Prochaska. Řízení firmy tedy roku 1921 přebírá poslední z rodiny, **Karel (IV.) Prochaska** (*19. 2. 1886 Těšín, +2.4. 1948 Forchheim) a snaží se ji nastupujícím nelehkým obdobím provést. Pokračuje ve šlépějích předků – vkládá finance do nového strojového vybavení, snaží se držet krok s novými technickými a technologickými postupy. Vylepšuje a investuje. Zároveň, ruku v ruce se snížením zisků, se více a více zadlužuje. Roku 1925 byl zaveden ofsetový tisk, roku 1931 instalovány první sázecí stroje Linotype. Ve snaze zvýšit v době hospodářské krize produkci tiskárny přistoupil Karel (IV.) k tištění exkluzivních - bohatě ilustrovaných pornografických publikací „Hexenkessel der Liebe“ pro německé odběratele. Několikatisícový náklad těchto tisků byl však zkonfiskován a podnik zaznamenal značné finanční ztráty. V důsledku hospodářské krize byla firma k 1. lednu 1930 transformována na společnost s ručením omezeným s názvem „Knihtiskárna a nakladatelství Karel Prochaska“. I po přeměně podniku na akciovou společnost odbyt nadále klesal, počet zaměstnanců se snížil k roku 1934 na 194 osob. Roku 1936 pak prostřednictvím krnovské spořitelny přešla společnost do držení Ústřední banky německých spořitel (tzv. Zentralbanky) se sídlem v Praze. Po úpadku Zentralbanky v roce 1937 přešel podnik pod vládu dosazenou správu.

Na konci meziválečného období a v prvním roce druhé světové války nebyla tiskárna takřka vůbec v provozu. Dne 29. října 1940 koupil tiskárnu říšský Němec Hubert Lüdemann se svou manželkou Adeleidou. Podnik převzal 16. prosince 1940 a vlastnil jej až do května 1945.

V dalším čísle Finidraku se můžete těšit na pokračování s názvem: Tiskáren není nikdy dost – Feitzingerové a Kutzer.

Pavlína Badurová

Narodila jsem se v Českém Těšíně a vystudovala jsem historii na Slezské univerzitě v Opavě. Od roku 2002 pracuji v Muzeu Těšínska původně jako historik a kurátor sbírek, v současné době na pozici vedoucí Historické budovy Muzea Těšínska v Českém Těšíně.

Rodiče pracovali v tiskárně. Určitě od nich plyne – láska a úcta ke knihám, okouzlení procesem výroby knih. Jako malí jsme s bratry měli veliké štěstí a občas mohli „pod pokličku“ do tiskárny nahlédnout. Dodnes si to pamatuji – dojmy, zvuky, vůně.

Díky studiu a zaměstnání jsem se dostala k regionální historii. Prochaskova tiskárna je prostě srdcovka!

...nujete posílení kapacit k p. Szwieczkovi? Čekací doba bývá
y 2-3 měsíce. Ve výrobě není šance si tento benefit vybrat, i
lidé chtějí.
...nujete výhledové místo bonboniery při gratulaci k narozeninám
m darovat raději víno? ☺
...nate v plánu do budoucna s Vaší firmou a kdo by popřípadě
zral po Vás žezlo? ☺

z tiskárny Kateřina Misiarzová

Na kafičko s majitelem

V průběhu března a června proběhly další neformální setkání zaměstnanců s majitelem naší tiskárny. Jaroslav Drahoš zavítal „na kafičko“ na oddělení skládaček (FINIDR A) a na digi ořízku (FINIDR B).

Diskuse u dobré kávy a občerstvení se nesla v příjemné atmosféře. Vzhledem k tomu, že tato neformální setkání umožňují zaměstnancům položit majiteli jakýkoliv dotaz, podnět či připomínku, řešily se zde oblasti jak strategického charakteru, tak záležitosti provozní, mimopracovní i ty, týkající se atmosféry. Spousta otázek přišla předem, ale samozřejmě, jako na každém „kafičku“, padaly při diskuzi dotazy také přímo na místě.

Ze setkání vzešly zajímavé oblasti a podněty. Po týdnu se tak pan Drahoš opět potkal s vedoucími těchto oddělení a informoval je o dalším postupu a řešení klíčových otázek a návrhů.

“ A jak tato neformální setkání hodnotí samotní zaměstnanci? Co ze setkání oceňují nejvíce? ”

- To, že si majitel našel čas, sednout si s lidmi a otevřeně s nimi hovořit.
- Tak szczerze to wszystko, miła atmosfera oraz szczegółowe informacje.
- Otevřenost, komunikace strategie pro naše pracoviště.

- *Přirozenost a možnost dozvědět se přímo, jak si společnost vede.*
- *Powiedziałabym, że rodzinna atmosfera.*
- *Příjemnou komunikaci s majitelem.*
- *Vysvětlení našich otázek a upřímnost majitele.*
- *Kontakt majitele přímo se strojnícemi, příjemnou atmosféru a zodpovězení našich otázek.*
- *Otevřenost a to, že tato setkání pan majitel uskutečňuje.*

Co bylo pro účastníky setkání nejprínosnější?

- Omówienie szczegółowe naszych pytań oraz nakreślenie strategii firmy - wszystko jest jasne i czytelne.
- Odpowiedzi na nasze pytania, cała forma spotkania jest bardzo dobrym pomysłem.
- Jasny sygnał vůči zaměstnancům, že se jdeme zlepšovat a jsme tady pro ně.
- Všechno mělo svůj význam a přínos. Hodnotím to velice pozitivně.
- Jestem nowym pracownikiem. Każda informacja była dla mnie cenna.
- Otázky a řešení problémů přímo s majitelem.
- Možnost komunikovat s majitelem na přímo.
- Důležitosti daného oddělení pro FINIDR.
- Srozumitelné vysvětlení probíraných otázek a problémů panem Drahošem.

A my zase moc děkujeme za vaše nápady, otevřenost a milou atmosféru. Těšíme se na setkání na dalším oddělení.

Proč „Na kafičko“?

PROTOŽE...

- ▶ se stále rozrůstáme a z malé tiskárny s 19 zaměstnanci, jsme se stali jednou z největších tiskáren v Evropě s mezinárodním přesahem a více jak 600 Finidráky.
- ▶ chci i přes naši velikost stále zachovat atmosféru rodinné firmy. Dříve jsem opravdu znal každého zaměstnance, nyní je to téměř nemožné.
- ▶ při dobrém kafe a neformální atmosféře se lépe diskutuje a padají při něm zajímavé nápady.
- ▶ zajímají mě vaše názory a podněty.
- ▶ chci, ať máte informace přímo ze zdroje.
- ▶ jsme otevřená společnost a o problémech, které nás pálí potřebujeme společně a otevřeně diskutovat.
- ▶ nechci, aby se důležité věci neřešily a případné problémy zakrývaly.
- ▶ chci osobně odpovídat na vaše dotazy či otázky spojené s naší strategií a hledat možnosti, jak do ní osobně zapojit každého z vás.
- ▶ s vámi chci sdílet své myšlenky, klíčové novinky či vysvětlit kroky, které ve FINIDRu děláme a plánujeme.

Jarek Drahoš

Svět knihy

Letos jsme opět nemohli chybět na největší knižní události roku v ČR - knižní veletrh Svět Knihy 2024, který se konal ve dnech 23. – 26. 5. na pražském Výstavišti.

První dva dny, kdy veletrh navštívuje zejména odborná veřejnost a nakladatelé, jsme na našem stánku přivítali spoustu našich klientů a dodavatelů. O náš stánek byl velký zájem a kolegové z obchodního oddělení vedli jedno obchodní jednání za druhým. Přestože naši klienti jsou spokojeni s úrovní našich služeb a s naší prací, tak osobní setkání upevňují obchodní vazby s FINIDRem.

Věříme, že důvěru našich klientů nezklameme a budeme se těšit na setkání i v příštím roce.

Jak to vidím já

Možná začnu tím, že jsem opravdu neměla ráda práci na pracovišti ručních prací. Jak jsem se tedy stala procesním technikem na tomto procesu? Začneme od začátku...

Před třemi lety jsem se přestěhovala do Českého Těšína. Okamžitě jsem si dala cíl najít si práci v okolí. A protože miluji knihy, volba byla jasná - FINIDR. Oznámení o volném místě na ražbě mi hned přišlo zajímavé. Miluji výzvy a vždy jsem dávala přednost těžší, ale zajímavější cestě. Více než rok jsem pracovala jako strojník na ražbě. Práce se mi líbila, ale pořád mi něco chybělo. Několik let jsem v Polsku pracovala jako manažer a byla jsem nadšená z práce s lidmi. Když jsem se dozvěděla, že ve FINIDRU existuje možnost změny, rozhodla jsem se, že to zkusím. Technik procesu ručních prací, proč ne?

Povedlo se. Později jsem se musela adaptovat na pozici ručních prací a baličky. Musím přiznat, že to byl těžký měsíc. Ke všem těmto ženám jsem získala velký respekt. Rozhodla jsem se, že se pokusím tento proces zjednodušit, alespoň trochu zpříjemnit jejich práci a zpřístupnit pozici ručních prací. Chtěla bych, aby se tito lidé cítili oceňováni, zaslouží si to. Je to opravdu těžká práce a není pro každého.

Mám před sebou ještě hodně práce a učení. S češtinou bojuji každý den a k dokonalosti mám daleko. Ale snažím se a dělám maximum pro to, abych se každý den posunula alespoň o krok vpřed. Dostává se mi velké podpory od vedení, ostatních techniků procesů i od lidí, kteří na ručních

pracích pracují. Kolegyně Radka Krausová je pro mě každodenní oporou - také nový člověk, v nové pozici dispečera na tomto pracovišti. Domnívám se, že nezbytným krokem bylo oddělení stávajících povinností technika ručních prací. Je to místo, kde příprava znamená hodně. Množství krabic, letáků, doplňků ke knihám a pracovních návodů ke studiu. Díky tomu, že mám Radku, se mohu soustředit na svou práci stejně jako technici procesů z jiných pracovišť. Možná jsem na ručních pracích méně vidět, ale stále mám hodně práce. Mým hlavním cílem je vytvořit tým lidí, kteří budou společně čelit všem výzvám, budou schopni spolupracovat a komunikovat.

Spolu s ručními pracemi jsem dostala na starost i baličky a opravy. Jedná se celkem o více než 50 zaměstnanců. Navíc mám na starost zajištění brigádníků na víkendy. Je toho docela dost. Po několika měsících jsem ráda, že si pamatuji všechna jména.

Abych to shrnula, líbí se mi profesní cesta, kterou jsem si vybrala. Rostu každým dnem a je to pro mě nesmírně důležité. Konečně se cítím jako součást týmu, kterého jsem se stala. Těším se na to, co přinese budoucnost.

Kino na Hranici již po dvacáté šesté

Tradiční filmová přehlídka, která se koná na obou březích řeky Olše přivítala téměř dvacet tisíc návštěvníků. Největší přehlídka střeoevropského filmu, která se konala od 1. do 5. května 2024, letos do obou Těšínů přivezla více než 120 filmů. A stejně jako v minulých letech, tak i letos byla naše tiskárna partnerem celého festivalu.

Obě města už po šestadvacáté ožila kulturou a ulice se zaplnily diváky jak z Polska, tak i Česka. A právě na české straně každoročně zájem o tento festival roste. Sály byly i přes nádherné počasí plné a diváci odcházeli s nadšením ve tváři. Velmi oblíbené byly i diskuse s tvůrci filmů, kteří zde byli přítomni pro téměř všechny prezentované filmy.

„Letošní 26. ročník Kina na hranici byl dost možná v jistém smyslu pro nás organizátory přelomový. Pakliže nebudu zabíhat do podrobností o jeho náročné organizaci, ke které patří každoročně i nejistota ohledně zajištění dostatečných finančních zdrojů zejména z grantů, pak se z hlediska nabízeného obsahu podařilo myslím diváky oslovit opět ambiciózním filmovým i doprovodným programem.“ uvedl český programový ředitel Kina na Hranici Martin Novosad.

„A pokud budeme za měřítko úspěchu považovat právě diváckou odezvu, pak jsem rád, že výběr filmů ve všech sekcích opravdu zaujal publikum, čehož nejlepším důkazem byla skutečnost, že letos na projekce dorazil dvojnásobný počet diváků než v roce loňském,“ dodal Martin Novosad.

FINIDR, jakožto dlouholetý partner festivalu, měl od organizátorů na vybraná filmová představení opět k dispozici několik desítek vstupenek, které si zájemci mohli vyzvednout na firemní recepci. Mezi tyto snímky patřily filmy *Bratři*, *Její tělo*, *Bod zvratu* nebo *#Annaissing*.

Jaké byly nejnavštěvovanější filmy?

Opět se promítalo celkem v pěti sálech, dvou na straně české a třech na té polské. A právě film *Bratři*, vítězný snímek letošních Českých lvů, se stal nejnavštěvovanějším na české festivalové straně. Mezi dalšími vyprodanými filmy byla řada polských novinek, například oceňovaný historický *Kos*.

Kultura všech chutí

Již po sedmé se paralelně s festivalem konala také Literatura na hranici, která letos zkoumala hranice opravdu do hloubky. „...nejen hranice uvnitř nás samotných, ale také různé bariéry a meze, které v našem okolí přetrvávají či nově vznikají,“ řekl Andrzej S. Jagodziński, který blok Literatury na hranici zastřešuje.

Literární část, která se odehrává zejména v prostorách česko-těšínské kavárny Avion, nabídla debaty, ale třeba také křest polského vydání knihy Josefa Škvoreckého *Obyčejné životy – Zwyczajne żywoty*.

Opět, a k velké radosti organizátorů, se také na ikonickém Mostě přátelství konaly tři představení letního kina, které se každoročně těší velké oblibě. Navštívily je denně téměř čtyři stovky diváků. Večerní program, kromě filmových představení, přinesl divákům i koncerty interpretů.

Příští ročník Kina na Hranici se připravuje na termín 30.4. – 4.5. 2025 a je jisté, že opět spojí nejen obě města, ale také přiveze mnoho filmových, literárních či hudebních tvůrců, kteří na pět dnů promění ulice Těšínů k nepoznání. A věřme, že FINIDR bude opět u toho!

Podpořili jsme ČteFest

Díky naší podpoře spojené s tiskem marketingových materiálů (plakátů a programových brožur) se také letos mohl uskutečnit již 4. ročník čtenářského festivalu ČteFest, který po dobu necelých dvou týdnů poskytuje návštěvníkům festivalu nespočet zážitků, příběhů a radostných setkání s kulturou, literaturou a čtením.

Festival se těší stále větší oblibě, a to především díky skvělým hostům a programu, jehož součástí je řada besed, vystoupení, výstav, konferencí a diskuzí. V rámci festivalu souběžně probíhají také dopolední programy pro školy, děti a mládež či odpolední programy pro celé rodiny.

Díky našemu partnerství si měli možnost také naši Finidráci zasoutěžit o vstupenky na besedu s Karin Lednickou, která zahájila festival uvedením třetího dílu knihy a zároveň zakončením celé série Šikmý kostel. Tedy i knih, které mnozí z vás drželi v ruce při jejich výrobě.

Co je ČteFest?

ČteFest je festival, který do Třince, města známého svou industriální poetikou a hokejovým nadšením, vnáší "fest" velkou lásku ke knihám, čtení, čtenářství i vzdělávání. Probíhá vždy na přelomu května a června v knihovně, ve městě i na horách.

Kdo je ČteFest?

ČteFest je skupina nadšenců, milovníků literatury a čtení, která se do Třince rozhodla přinést každý rok pořádnou dávku dobré literatury skrze autorská čtení, diskuze, workshopy, výstavy, koncerty i neformální setkávání.

Snaží se propojit a ukázat návštěvníkům to, co mají rádi - čtení a hory. Proto každoročně pořádají i několik setkání s autory a jejich knihami na vrcholcích Beskyd.

Věří, že osobní setkání s autory a ilustrátory může nadchnout pro čtení nejen dospělé, ale i děti. Osobní setkání s člověkem, který knihu napsal, nebo se podílel na její tvorbě, může prožitkově ovlivnit naše čtenářství. Proto je velká část programu věnována nejen dětem od mateřských až po střední školy, ale i rodinám s dětmi.

Festival vznikl z nadšení party knihovníků a učitelů, s obdivem k živé literatuře, respektem k místní tradici a krajině a s nadějí, že na ČteFestu by chtěl být každý!

Podnikáme zodpovědně

Naše podpora míří do těchto oblastí:

- regionální spolky a sdružení
- Celé Česko čte dětem
- výsadba stromů v Beskydech
- Albrechtova střední škola
- školní i mimoškolní aktivity v našem městě a blízkém okolí
- organizace podporující zejména rozvoj a vzdělání dětí a mládeže
- a mnoho dalších

Jak ji neznáme

Jak jsem se dostala k tvoření? Od dětství jsem pořád něco tvořila. Nevím jak, ale vše mi vždy šlo od ruky.

Jmenuji se Marta a jsem narozená ve znamení panny, což je obrazem celé mé osobnosti - pečlivý a tichý introvert. Spíše společenský introvert. Ráda trávím čas jen s pár lidmi, ale i po tomto vždy uteču od reality do přírody na hory nebo domů, kde hledám klid a ticho. V práci slyším jen zvuk skládačky, takže když přijdu domů, to ticho domova je pro mě oáza klidu a pohody.

Pro mě je uklidňující terapií tvořivost, která mi pomáhá přijít na jiné myšlenky. Kreativita je se mnou už od dětství, ale největší přelom byl, když jsem nastoupila na maturitní obor polygrafie. Zamílovala jsem si tvoření věcí z papíru, jako je bloček, krabička nebo maketa knihy. Na internetu jsem si vyhledávala rady a návody, jak se co tvoří. Ráda vzpomínám na to, kolik věcí jsem vytvořila svými vlastními rukama, jako je album nebo diář s japonskou vazbou. Na základní a střední škole, když bylo třeba něco vytvořit, spolužáci

věděli, že se na mě můžou spolehnout. Ani nevím jak, ale vše mi vždy šlo od ruky.

Po maturitě a nástupu do FINIDRu jsem svou tvořivost rozšířila. Kromě papíru je to i malování barvou, aranžmá z umělých květín nebo různé dekorace. Většinu věcí, které vytvořím, daruji lidem, na kterých mi nejvíce záleží. Mám po tom pocit naplněnosti a radosti, protože jsem vytvořila něco vlastního od srdce. Miluji reakce obdarovaných, kteří se usmívají. A tohle mě nejvíce naplňuje. Jsou to jen maličkosti, ale dokážou vykouzlit lepší den mě i druhým.

Jako koníček je to moje tvoření fajn. Odreagovat a zrelaxovat se. Ale žít bych se tím asi nechtěla.

Strom života FINIDRu...

Blahopřejeme k jubileu

Lukáš Polínski
tiskař

Jana Staňková
strojník ve výrobě

Monika Stadtherrová
digitální archivní montáž

Michaela Muchová
strojník ve výrobě - lektor

Jan Wařaski
mechanik opravář
a seřizovač strojů

Alena Pořízková
strojník ve výrobě

Veronika Bártková
strojník ve výrobě

Petr Kohut
tiskař

Narodili se

Benedikt
maminka
Kateřina Szabó Nováková

Jsou tady s námi

Monika Stadtherrová, digitální archivní montáž	25 let
Marta Bajtková, výstupní kontrolor	20 let
Alena Franková, strojník ve výrobě	20 let
Jan Jadamus, tiskař	20 let
Miroslava Lasotová, obchodník	20 let
Tomáš Sapík, referent informatiky	20 let
Andrea Kocábová, strojník ve výrobě	15 let
Michal Strnad, vedoucí provozu	15 let
Petra Dujava, mistr ve výrobě	10 let
David Hampel, tiskař	10 let
Petr Havlíček, dělník ve skladu	10 let
Žaneta Lacková, strojník ve výrobě - lektor	10 let
Eva Muchová, specialista obchodního úseku	10 let
Renata Lokajíčková, dělník ve výrobě	5 let
Ondřej Prokop, specialista marketingu	5 let
Vojtěch Rusnok, průmyslový inženýr	5 let
Dariusz Sikora, strojník ve výrobě	5 let
Šimon Skotnica, týmový strojník ve výrobě	5 let
Radim Tomiczek, mechanik opravář a seřizovač strojů	5 let
Elžbieta Beata Trembos, strojník ve výrobě	5 let

Blahopřejeme k jubileu

Lubomír Pšcolka, mechanik opravář a seřizovač strojů
Martin Jankowski, dělník v expedici
Anna Kukucová, strojník ve výrobě
Andrea Polečová, referent expedice
Roman Bromník, vedoucí průmyslového inženýrství
Beata Monika Jurczyk-Popek, kontrolor kvality
Martin Jursa, strojník ve výrobě
Anna Ewa Bardoň, dělník ve výrobě
Silvie Čichoňová, dělník ve výrobě
Urszula Edyta Hanus, strojník ve výrobě
Antonette Bagano Rollo, strojník ve výrobě
Monika Barbara Szczypka, dělník ve výrobě
Ailea Desiree Flores Verganio, dělník ve výrobě
Jan Sypula, tiskař
Agnieszka Dominika Badura, strojník ve výrobě
Martin Konečný, strojník ve výrobě
Ivana Stiborková, strojník ve výrobě

Jak jste spokojeni

Kamil Kulak
pomocník tiskaře

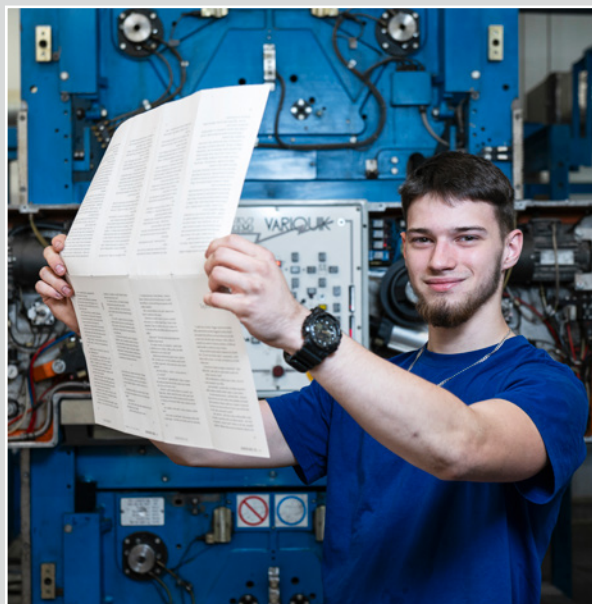
Od roku pracuji jako pomocník drukarza w FINIDRze, czerpię satysfakcję z wykonywanej pracy. Praca z papierem i z farbą drukarską ekscytuje mnie, zwłaszcza gdy pusta kartka nabiera życia poprzez proces drukowania. Cenię sobie przyjazne i profesjonalne podejście moich przełożonych i mojego mentora, który ciągle mnie uczy nowych rzeczy związanych z drukiem.

Již rok pracuji jako pomocník tiskaře ve FINIDRu a práce, kterou dělám, mě naplňuje. Práce s papírem a tiskářskou barvou mě baví, zejména, když prázdný list papíru začne v procesu tisku žít vlastním životem. Oceňuji přátelský a profesionální přístup svých nadřízených a svého mentora, který mě neustále učí novým věcem o tisku.

Tomasz Strzdała
dělník ve výrobě

Prace v FINIDRze rozpocząłem cztery miesiące temu jako pomocnik drukarza. Po trzech miesiącach zaproponowano mi pozycję drukarza na Variquiku. Nowe stanowisko do łatwych nie należy, wymaga dużo cierpliwości, współpracy i komunikacji z pomocnikiem, ale przede wszystkim wiedzy, którą przekazuje mi mój współpracownik. Cieszę się, że mogę być częścią tego świetnego zespołu i uczestniczyć w produkcji kolejnych książek.

Ve FINIDRu jsem začal pracovat před čtyřmi měsíci jako pomocník tiskaře. Po třech měsících mi bylo nabídnuto místo tiskaře na Variquiku. Tato nová pozice není jednoduchá, vyžaduje velkou trpělivost, spolupráci a komunikaci s kolegou, ale především znalosti, které mi můj spolupracovník předává. Jsem rád, že mohu být součástí tohoto skvělého týmu a podílet se na výrobě dalších knih.

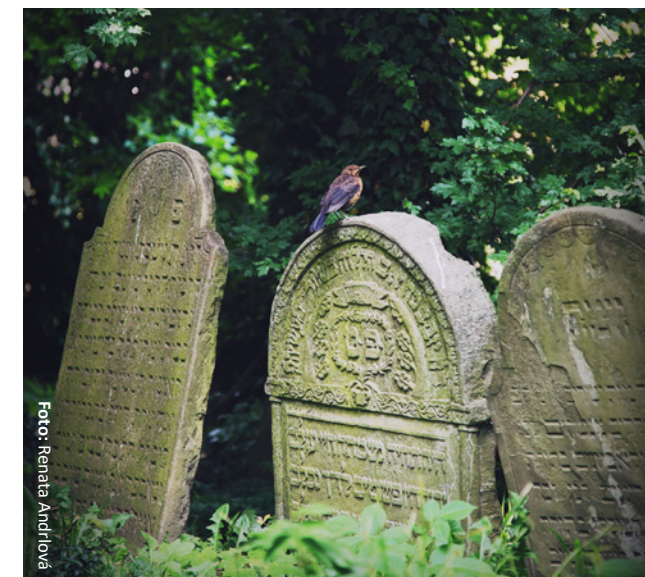

Slezsko v příbězích Starý židovský hřbitov

V květnu jsem v budově Finidru „B“ provázel návštěvu, která prováděla jeden z auditů. Auditor mluvil s pracovníky firmy z různých procesů, a tak se postupně dal do řeči s polským expedientem, ukrajinskou a filipínskou obsluhou digitální ořízky, a nakonec s českou obsluhou závěsu. Pestrá paleta národností, pomyslel jsem si, a všechny spolupracují na tom, aby naplnily firemní plány.

Kfirmě s tak bohatou tradicí tisku knih v různých jazycích to jaksí patří. Vedle běžných evropských jazyků se zde tisklo písmem arabským i etiopským, řeckým i hebrejským. Ostatně hebrejščina nebyla Těšínu až tak cizí. Před druhou světovou válkou žilo ve městě asi 2 500 Židů, kteří se shromažďovali v šesti synagogách a v celé řadě tzv. Bethausů, domů modlitby. Jeden z nich byl přímo naproti Těšínské tiskárně na Hlavní ulici.

Komunita Židů patřila k Těšínu zhruba od 1. poloviny 16. století, kdy si Žid Jakub koupil dům „za lázní“, který zanechal zesnulý řezník Jiří Ledwožiwie. Za vlády těšínského knížete Adama Václava si v roce 1576 jiný Žid koupil dům na Stříbrné ulici. Šlo o sklenáře Markuse, který se věnoval prodeji okenního skla. Na stálo se však s definitivní platností zabydlela v Těšíně až rodina Jakuba Singera. Ten na základě smluv s kněžnou Alžbětou Lukrecií (1631) vybíral mýto v Těšíně a přilehlých městech. Podle knížecích nařízení (1647) se Jakub mohl věnovat obchodu, vést svůj krám, pronajímat tržiště a vykupovat použité mince. Obchodoval s Moravou, odkud pocházel, ale i s Uhrami, Slezskem a Malopolskem. Nakonec si v Těšíně koupil dům na rohu náměstí, která sousedí s Německou ulicí a usadil se v něm. V roce 1667 zaplatilo daň deset Židů, jednoho z nich nazývali učitelem.

Množství židovských rodin na Těšínském Slezsku vzrostlo, když Karel VI. (1711-1740) vydal toleranční patent pro Židy ve Slezsku. V samotném Těšíně žily v roce 1720 kromě Singerů další čtyři židovské rodiny. Švagr Mojžíše Singera byl knihvazačem, ale žil hlavně z obchodu. Zajímavé je také to, že Matěj Kryštof Singer se nechal pokřtít a založil katolickou větev rodiny Singerů, naopak Mojžíš Singer se stal náboženským vůdcem Židů v Těšínském Slezsku, kde v roce 1752 už pobývalo 88 židovských rodin. Náboženství mohli praktikovat jen soukromě, také děti se učily u soukromých učitelů. Prvním těšínským Židem s univerzitním titulem se stal doktor lékařských věd Heimann Holländer (1802). Dvoutřídní základní židovská škola však začala v Těšíně fungovat až v roce 1850. V roce 1938 žilo v obou částech města dohromady asi 2 800 Židů, avšak do konce roku 1943 jich zbylo ve městě jen několik.

Jedním z míst, které v Těšíně připomíná existenci vyhlazené židovské komunity, je starý židovský hřbitov. Místo, u kterého čas od času přistavují auta s turisty, aby zde nasáli jeho atmosféru a obdivovali jeho genia loci. Leží v Hažlaské ulici na pozemku, který zakoupila rodina Singerů už v roce 1647. Šlo o terén na Vinohradech, kde bývala knížecí vinice. Je to paradoxní, ale právě existence hřbitova se stala impulsem k růstu židovské populace v Těšíně a jeho okolí. Až do roku 1785, kdy ho koupila židovská obec, zůstával soukromým majetkem Singerů. Starý židovský hřbitov sloužil svému účelu téměř 250 let a zachovalo se na něm kolem 1 500 náhrobků. V roce 1907 byl předán do užívání nový hřbitov, který leží o něco výš na druhé straně ulice.

Pokud si chcete udělat procházku a místo se starými náhrobků navštívit, můžete se z hradního návrší vydat Zámeckou ulicí ke kostelu sv. Jiří a kolem něj pokračovat po schodech směrem k Hažlaské ulici. Když po ní budete stoupat, minete postupně ulici Vysokou, Holubí a Frydryka Chopina. Po levé straně Hažlaské ulice uvidíte zděný plot a cihlovou ruinu pohřebního domu. Vystoupáte po schodech až k jeho vchodu. Když dům obejdete, ocitnete se na stezkách vyšlapaných kolem staletých náhrobků plných hebrejských nápisů a symbolů. Z nejvýše položené části hřbitova je krásný výhled na Beskydy. Věřím, že se vám toto místo klidu a oáza zeleně, kde z náhrobků mluví historie, zalíbí.

Na vodě, sjezd řeky Moravice

Kdo z vás by se nechtěl alespoň jednou pohoupat na vlnách lodi? Možností je v této době spousta a není třeba jet až k moři nebo na Baťův kanál.

Dnes bude řeč o sjíždění řeky Moravice. Krásné řeky v úžasném kaňonu, který za miliony let vytvořila voda z této nádherné řeky.

Většinou na jaře o Velikonocích a na podzim provádí povodí Odry upouštění vody z přehrad Slezská Harta a Kružberk, aby zajistilo dostatečné množství vody pro vodáky.

Start této nenáročné plavby začíná právě pod hrází vodního díla Kružberk. Možná, že si někdo vzpomene na slavný Dietlův seriál Velké sedlo o životě lidí kolem přehrady. Přesně v tomto malebném kraji se odehrávaly příběhy spojené s přírodou a řekou. Kdo nemá potřebné věci pro

tuto kratochvíli, vůbec nevadí, za drobný poplatek si loď i s výbavou můžete půjčit a pak si jen užívat krás této řeky. V průběhu plavby míjíte na kopcích dvě zříceniny hradu, a to hrad Kružberk a hrad Víkštejn. Druhý zmiňovaný hrad má velmi pestrou historii a hlavně smutný konec, kdy ho majitel nechal před uchvácením Švédy raději celý vyhodit do povětří.

Další plavba pokračuje meandry plných skal, trampských osad a zelených lesů. Trochu adrenalinu můžete zažít při průjezdu Weissshuhnovým jezem. Naštěstí je to jen jedno náročnější místo, a přestože na první pohled může působit strašidelně, vše je bezpečné a zdolání této překážky jen umocní dokonalý zážitek z plavby.

Krásné scénérie zapomenutého údolí zakončíte v Hradci nad Moravicí, kde můžete navštívit architektonický skvost v podobě Červeného Zámku.

Společnými silami jsme vysázeli

41 119

nových stromů v Beskydech

30 1994–2024

TISKÁRNA · DRUCKEREI · IMPRIMERIE · PRINTING HOUSE